

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітньо-професійна програма	«Право»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Кафедра права та публічного управління
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	4, 5
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Кротюк Олександр Володимирович , кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічного управління
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobotnyky/krotyuk-oleksandr-volodimirovich/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail), сторінка курсу в Moodle	Krotiuk@nasoa.edu.ua
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Опанування дисципліни «Цивільне право України» спирається на знання та компетентності, здобуті під час вивчення курсів «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Історія держави і права України», «Римське приватне право». Для успішного засвоєння матеріалу здобувач вищої освіти повинен: знати основні категорії теорії держави і права (норма права, правовідносини, юридичний факт, джерела права), конституційні засади правового статусу особи та права власності, історичні й римсько-правові витоки основних інститутів приватного права; уміти здійснювати пошук, аналіз і тлумачення норм національного законодавства, юридично кваліфікувати правовідносини та визначати їх суб'єктний склад; володіти навичками роботи з нормативно-правовими актами, офіційними електронними реєстрами та базами правових позицій, основами інформаційно-комунікаційних технологій, навичками усного і письмового викладу правової позиції державною мовою.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг: денна форма навчання						
Семестр	Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
4	5	150	28	28	94	Залік

5	5	150	28	28	94	Екзамен
Разом	10	300	56	56	188	

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна: «Цивільне право України» є обов'язковою складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю D8 «Право» і вивчається протягом двох семестрів: у четвертому (підсумковий контроль: залік) та п'ятому (підсумковий контроль: екзамен). Дисципліна покликана сформувати цілісну систему знань про приватне право: загальні положення цивільного права, особисті немайнові права, право власності та інші речові права, право інтелектуальної власності, зобов'язальне право (загальні положення про зобов'язання і договір, окремі види договірних та недоговірних зобов'язань) і спадкове право, а також навички застосування норм Цивільного кодексу України до конкретних життєвих і професійних ситуацій. Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері цивільно-правових відносин, що передбачає правову кваліфікацію фактичних обставин, визначення належної норми та способу захисту порушеного цивільного права, а також підготовку проєктів актів застосування права (договорів, довіреностей, заяв, позовних матеріалів) відповідно до правового висновку. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: розкриття сутності, принципів і системи цивільного права та його джерел; формування знань про учасників і об'єкти цивільних правовідносин, правочини, представництво, строки та позовну давність; засвоєння змісту особистих немайнових прав, права власності та речових прав на чуже майно, способів їх захисту; ознайомлення з правовою охороною результатів інтелектуальної діяльності та засобів індивідуалізації; формування знань про зобов'язання, договір і окремі договірні та недоговірні зобов'язання; засвоєння основ спадкового права; розвиток навичок пошуку та аналізу актуальних редакцій нормативних актів і судової практики. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
------------------------	---

Результати навчання	Здобувач повинен знати: предмет, метод, систему та принципи цивільного права, систему його джерел; склад і зміст цивільних правовідносин; правовий статус фізичних і юридичних осіб та публічних утворень як учасників цивільних відносин; види об'єктів цивільних прав; умови чинності та підстави недійсності правочинів, правові наслідки їх недійсності; правила представництва; способи захисту цивільних прав, підстави та умови цивільно-правової відповідальності; правила обчислення строків і позовної давності; зміст особистих немайнових прав; право власності, право спільної власності та речові права на чуже майно, способи їх захисту; систему об'єктів права інтелектуальної власності та засоби індивідуалізації; загальні положення про зобов'язання, способи їх забезпечення, припинення і наслідки порушення; загальні положення про договір; характеристику основних договорів і недоговірних зобов'язань; порядок спадкування за заповітом і за законом, прийняття та оформлення спадщини, спадковий договір. Здобувач повинен вміти: знаходити та застосовувати чинні редакції норм Цивільного кодексу України та інших актів цивільного законодавства; кваліфікувати правовідносини та визначати їх суб'єктів, об'єкти й зміст; аналізувати юридично значущі факти та формулювати обґрунтований правовий висновок; оцінювати чинність правочину та наслідки його недійсності; обирати належний спосіб захисту цивільного права та формулювати вимоги; обчислювати строки й позовну давність; розмежовувати види речових і зобов'язальних прав, види договорів; складати проекти цивільно-правових договорів, довіреностей, заповітів, заяв про прийняття спадщини; надавати консультації щодо способів захисту прав та інтересів у цивільно-правових ситуаціях; використовувати офіційні електронні джерела та реєстри для отримання актуальної правової інформації.
Професійні компетентності	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має можливість набутти наступні компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ФК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

	ФК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. ФК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. ФК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. ФК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. ФК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. ФК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування. ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Програмні результати навчання	Дисципліна забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання: РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. РН12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. РН16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності. РН17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди. РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. РН21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

	РН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Загальні положення цивільного права (семестр 4). Тема 1. Цивільне право як галузь права: предмет, метод, функції, система, принципи. Тема 2. Джерела цивільного права. Цивільні правовідносини. Тема 3. Фізична особа як учасник цивільних відносин. Тема 4. Юридичні особи приватного та публічного права. Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Тема 6. Правочини: чинність і недійсність. Тема 7. Представництво. Змістовий модуль 2. Здійснення і захист прав. Особисті немайнові права. Право власності та інші речові права (семестр 4). Тема 8. Здійснення та захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність. Тема 9. Строки та позовна давність. Тема 10. Особисті немайнові права фізичної особи. Тема 11. Право власності: загальні положення, набуття та припинення. Тема 12. Право спільної власності. Тема 13. Речові права на чуже майно. Тема 14. Захист права власності та інших речових прав. Змістовий модуль 3. Право інтелектуальної власності. Загальні положення про зобов'язання та договір (семестр 5). Тема 15. Право інтелектуальної власності: загальні положення, авторське право та суміжні права. Тема 16. Право промислової власності, засоби індивідуалізації. Договори щодо інтелектуальної власності. Комерційна концесія. Тема 17. Загальні положення про зобов'язання. Тема 18. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Тема 19. Припинення зобов'язань. Порушення зобов'язань і цивільно-правова відповідальність. Тема 20. Загальні положення про договір. Тема 21. Договори про передачу майна у власність. Змістовий модуль 4. Окремі види зобов'язань. Спадкове право (семестр 5). Тема 22. Договори про передачу майна у тимчасове володіння та користування. Тема 23. Договори про виконання робіт. Договір про спільну діяльність. Тема 24. Договори про надання послуг (нефінансові). Тема 25. Фінансові договори. Тема 26. Недоговірні зобов'язання. Тема 27. Спадкове право: загальні положення та спадкування за заповітом. Тема 28. Спадкування за законом. Прийняття спадщини. Спадковий договір.
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних занять, тестування, методи «мозкового штурму», колоквиуми, дослідницькі методи.

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОО є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: <i>Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОО, 26 червня 2026 р., протокол № 15.</i> Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО та Положення про академічну доброчесність НАСОО у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОО. Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОО, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол №10 від 08 травня 2025 р.).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.

6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
7. Про іпотеку : Закон України від 05.06.2003 № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.
8. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.
9. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>.
10. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>.
11. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>.
12. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20>.
13. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>.
14. Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини : Закон України від 08.11.2023 № 3450-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3450-20>.
15. Про внесення зміни до розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності : Закон України від 14.05.2025 № 4434-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4434-20>.

2. Наукова та навчальна література

16. Цивільне право. Особлива частина : навчальний посібник / за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2023. 407 с.
17. Цивільне право України (загальна частина) : навчальний посібник / за ред. В. О. Кучера, Х. В. Майкут. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 560 с.
18. Цивільне право (загальна частина) : методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] / уклад. О. А. Устименко, А. А. Цибань. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 74 с.

3. Інші інформаційні джерела

19. Офіційний вебпортал Верховної Ради України (законодавство України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни. Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Цивільне право України» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Денна форма навчання: семестр 4 (залік)		

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	робота на лекціях	-
	робота на практичних заняттях	максимум 3 бали за заняття (сумарно за 14 занять: 42 бали)
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	модульний контроль № 1	максимальна оцінка - 14 балів
	модульний контроль № 2	максимальна оцінка - 14 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	максимальна оцінка - 30 балів
Денна форма навчання: семестр 5 (екзамен)		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	робота на лекціях	-
	робота на практичних заняттях	максимум 3 бали за заняття (сумарно за 14 занять: 42 бали)
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	модульний контроль № 3	максимальна оцінка - 14 балів
	модульний контроль № 4	максимальна оцінка - 14 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	максимальна оцінка - 30 балів

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
Залік			
Зараховано	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових

			практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок.
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання.
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри права та публічного управління. Протокол № 1 (28 серпня 2026р.).